

Utbildningsinspektion i Skolhagenskolan, grundskola årskurs 6-9

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolhagenskolan	Antal barn/elever
Grundskola	476

Utbildningen vid skolan omfattar årskurserna 6-9. Inom rektorsområdet finns även Midgårdsskolan, en F-5-skola, som redovisas i en särskild rapport.

Skolhagenskolans elever och pedagogiska personal arbetar i fyra arbetslag. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare som tillsammans med rektor utgör skolans ledningsgrupp. Biträdande rektor arbetar endast på Midgårdsskolan och rektor ägnar sig i huvudsak åt Skolhagenskolan. Föräldrarepresentanter bildar ett skolråd. Arbetslagens ledare representerar i arbetsgruppen var sitt ämnesområde, d.v.s. naturorienterande ämnen och matematik, samhällsorienterande ämnen, språk samt de praktiska och estetiska ämnena. Skolan har även en organisation för personalen med tolv olika utskott för skolövergripande frågor.

Skolan har 18 klasser med 23-30 elever i varje klass. Varje klass har två, i vissa fall en, klassföreståndare/mentor.

Skolans profilering är att i varje årskurs ha en matematikklass, för tillfället har man två i årskurs 7.

Skolan ligger i ett villaområde och har ca 45 medarbetare av vilka 34 är lärare. Skolan byggdes 1977 och är delvis renoverad.

Genomförandet av inspektionen i Skolhagenskolan

Skolverket sände den 5 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Skolhagenskolan har bestått av experten Harry Arvidsson och undervisningsrådet Gudrun Rendling. Besök i Skolhagenskolan inleddes den 5 och avslutades den 6 oktober år 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Skolhagenskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Skolhagenskolan genomfördes formella intervjuer med rektor, två lärargrupper, två elevgrupper, elevrådet, elevvårdsteamet, studie- och yrkesvägledaren samt skolrådet (föräldrar). Lektioner i svenska, engelska, matematik, samhällsorienterande ämnen, språkval, biologi, hem- och konsumentkunskap, musik, textilslöjd, trä- och metallslöjd, bild och den särskilda undervisningsgruppen

besöktes. Inspektörerna deltog i ett personalmöte. Under besöket fördes också spontana samtal med elever och personal.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I Skolhagenskolan arbetar man med värdegrundsfrågor bl.a. genom den s.k. friendsverksamheten. Metoden består i att klasserna väljer två "friendsare" som har till uppgift att stötta ensamma elever men också bevaka och rapportera om någon elev utsätts för mobbning eller annan kränkande behandling. Eleverna känner sig trygga och trivs på sin skola, vilket framgår av elevenkäter. Vid inspektionen upplevde inspektörerna att eleverna visade stor hänsyn mot varandra, inget klotter eller skadegörelse kunde ses. Det var en öppen och demokratisk atmosfär på skolan, vilket inspektörerna kunde uppleva vid vandringarna mellan lektionspassen.

Klasserna har schemalagd samlingstid. Frågor som skall tas upp i elevrådet diskuteras och förs vidare av en elevrådsrepresentant som är utsedd av klassen. Efter elevrådsmötet, som hålls en gång per månad, återförs det som avhandlats på rådet till klassen vid en samling. Elevrådets styrelse som består av sex elever får handledning av skolans fritidsledare. Elevrådets styrelse för vid behov frågorna vidare till rektor. De elever inspektörerna talade med var nöjda med elevrådets arbete.

Eleverna får träna sitt ansvarstagande för sina studier genom skolans arbetsorganisation med "grundkurser" i ämnen och "ansvarstid". "Grundkursen" är obligatorisk och ges inom klassundervisningen. Under "ansvarstiden", som är frivillig, får eleverna själva bedöma i vilka ämnen de behöver ha undervisning. De söker då upp en lärare som är tillgänglig och som de anser kan hjälpa dem.

Skolan engagerar sig för internationell förståelse genom att ha systerskolor i flera länder. Eleverna i årskurs 9 anordnar också en årlig soaré och samlar då in pengar för humanitär verksamhet som fadderverksamhet och regnskogsbevarande.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna tar ansvar för sitt arbete och för miljön. Trivseln och tryggheten är mycket stor på skolan och man visar ett stort internationellt engagemang.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Av en betygsuppföljning för kommunen, som redovisats av barn- och grundskolenämnden den 26 augusti 2003, framgår att Skolhagenskolan har haft få icke godkända elever under de senaste åren och är en av de skolor som har de högsta betygen i kommunen. Resultaten av de nationella proven i årskurs 9 våren 2004 visade goda resultat, endast några elever har inte nått målen för årskurs 9.

I Skolhagenskolan känner eleverna till läroplanen och får genom lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna och betygskriterierna en realistisk uppfattning om undervisningsmålen.

I skolan finns rikligt med redovisningar och utställningar av individuella arbeten och grupparbeten.

Sammanfattningsvis kan inspektörerna konstatera att enligt de uppföljningar vi tagit del av är kunskapsprestationerna för skolans elever goda.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Skolan har vision, mål och verksamhetsidé som redovisas i skolkatalogen. Uppföljningen redovisas i skolans kvalitetsredovisning.

Skolhagenskolan har en handlingsplan mot mobbning som är mycket kortfattad och består i princip av citat från skollagen och läroplanen med hänvisar till Stiftelsen Friends program. Handlingsplanen är inte känd av eleverna. Den anknyter inte till situationen i Skolhagenskolan, tar inte upp förebyggande arbete, rutiner för åtgärder eller hur utvärdering och uppföljning skall genomföras. Skolan använder begreppet mobbning, och planen tar inte upp andra former av kränkande behandling.

Inspektörerna bedömer att ett handlingsprogram bör upprättas som anknyter till skolans situation och alla former av kränkande behandling. Den bör även beskriva hur skolan skall arbeta med förebyggande arbete och uppföljning.

Om mobbning uppdagas, tar skolledningen enligt eleverna snabbt itu med problemen. De elever inspektörerna talade med uppgav att det var ovanligt med mobbning eller kränkande behandling på skolan.

Som tidigare nämnts har eleverna i Skolhagenskolan klassrepresentanter, som för de frågor som kommit upp på det schemalagda klassrådet till elevrådet. Elevrådet bevakar t.ex. provschemat och anser att man fått gehör för de synpunkter man framfört till rektor. Inspektörerna bedömer att elevrådsverksamheten fungerar bra.

Föräldrarna vi talat med anser att de har god kontakt med lärarna. De har representanter i ett skolråd och upplever att de får information men däremot att de inte har möjlighet att påverka skolans verksamhet. Inspektörerna anser att skolledningen bör informera föräldrarna om förutsättningarna för föräldrainflytandet.

Skolan har en plan för information till föräldrar och elever. Förutom utvecklingssamtal har man informationskvällar och "öppet hus" där man får träffa de lärare man önskar. Information ges till föräldrar och elever i årskurs 6 vid en informationskväll i början av terminen. Information om skolans vision, mål, verksamhetsidé, organisation, ansvarstid, kalendarium och föräldraansvar samt e-postadresser till personalen ges i skolkatalogen. Klassmöten hålls med föräldrar och elever.

Om eleverna uppför sig illa får man "prickar" som vid fem prickar ger kvarsittning eller städuppdrag. Den senare bestraffningen följer inte skollagens bestämmelser om disciplinära åtgärder och skall inte användas.

Eleverna har tillgång till skolsköterska tre dagar per vecka, och eleverna är nöjda med hennes insats. Skolans hälsofrämjande verksamhet sker inom ämnet idrott och hälsa.

Sammanfattningsvis skall städningsuppdrag inte användas som bestraffning mot eleverna. Handlingsplanen mot mobbning bör revideras och vidgas så att den även omfattar alla former av kränkningar mot barn/elever och situationer då vuxna kränker barn/elever samt göras känd för eleverna.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Undervisningens organisation

I Skolhagenskolan arbetar man efter de nationella kursplanerna och med lokala kunskapsmål som gäller för skolorna i Täby kyrkby. Kunskapsmålen är kända av eleverna.

Skolhagenskolan har organiserat undervisningen i ämnena i obligatorisk undervisning och i "ansvarstid" (A-tid). Inom ansvarstiden arbetar eleverna individuellt med fördjupning av sina kunskaper antingen genom självstudier eller med lärarstöd, om de själva bedömer att det behövs. Om någon elev har svårigheter i något ämne eller kommit efter på grund av frånvaro, råder undervisande lärare eleven att använda den frivilliga ansvarstiden för att kompensera kunskapsluckorna.

Under A-tiden, klockan 14.35 till 16.00, som är utlagd på fyra dagar i veckan, står varje dag ett av skolans arbetslag till elevernas förfogande. Skolan hävdar att man infört organisationen för att öka elevernas möjligheter att själva påverka sin studiesituation. Man har "lagt undan" en del av lektionstiden för att skapa den så kallade A-tiden. Enligt utsaga från rektor så ingår 1,5 timme per vecka från den garanterade undervisningstiden i A-tiden. I årskurs 6 inleds läsåret med en period av obligatorisk A-tid för att skola in eleverna i systemet. Enligt eleverna går de flesta eleverna hem och studerar. I huvudsak använder eleverna A-tiden inför prov eller när de varit frånvarande. Elever som visar tecken på att inte nå målen, kan efter kontakt med föräldrarna åläggas att närvara på A-tiden, som då inte är frivillig. Enligt utsagor är både elever, föräldrar och lärare nöjda med organisationen.

Enligt inspektörerna har organisationsmodellen goda intentioner att öka elevernas eget ansvarstagande för sina studier och ge möjlighet till individanpassning. Enligt skolans presentation är A-tiden frivillig och man har inte visat att eleverna har fått preciserade arbetsuppgifter att utföra. Alltså kan denna tid inte räknas som garanterad undervisningstid. A-tidsorganisationen av studierna ger alltså inte eleverna den garanterade undervisningstiden i form av lärarledd undervisning, planerad av lärare och elever som grundskoleförordningen kräver, och skolan uppfyller därför inte grundskoleförordningens krav på utlagd garanterad undervisningstid och frivillig A-tid.

I den obligatoriska undervisningen fungerar klassen som undervisningsenhet, utom i engelska och matematik i årskurserna 8 och 9 där man nivågrupperar. Inom grundkurserna är elevernas möjligheter till individanpassning begränsad, beroende på att tiden är kortare än vad som föreskrivs i timplanen. Inspektörerna bedömer att individanpassningen bör stärkas inom grundkurserna.

Skolans organisation för stödundervisning

Anpassad studiegång avgörs i elevvårdskonferensen. Placering i särskild undervisningsgrupp anmäls av skolan till kommunens elevstödgrupp och avgörs där efter utredning.

Inspektörerna bedömer att skolans uppföljningssystem för stödundervisning är bristfälligt. Den enda uppföljning som redovisas är att alla elever testas i svenska vid skolstarten i årskurs 6.

Skolans speciallärare hade vid besökstillfället inte varit i tjänst under en längre period. När hon tjänstgör deltar hon inte i elevvårdskonferensen utom vid sär-

skild kallelse. Lärarna tar själva kontakt med specialläraren, om de bedömer att någon elev behöver särskilt stöd. Möjligheten att få specialpedagogiskt stöd är okänd för många lärare. Elevvårdspersonalen och föräldrarna framförde att elevers behov av stöd ”lyfts fram sent” och sannolikt inte i tillräcklig omfattning. Det stöd som vid besöket erbjöds var inom A-tiden. A-tid får inte användas i stället för specialpedagogiska insatser.

Den enda undervisning som gavs av speciallärare vid inspektionstillfället var i den särskilda undervisningsgruppen för elever med långsam inläring. Den har hela Täby kommun som upptagningsområde. Placeringarna sköts av kommunens enhet för centralt elevstöd. Chefen för enheten beslutar om placeringen och rektor på skolan ansvarar sedan för elevens undervisning.

Undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen hade hög grad av individanpassning och man använde olika pedagogiska metoder i undervisningen. Datorn användes också som ett pedagogiskt hjälpmedel för att underlätta för eleverna i skrivprocessen. Eleverna i den särskilda undervisningsgruppen har individuella scheman, men slussas successivt till en värdklass som är en av skolans ordinarie klasser. Målet är att med mindre stöd, eller helt utan, kunna delta i den vanliga klassens undervisning. Flera av eleverna var med på undervisningen i sina värdklasser. Utbildningsinspektörerna upplevde att undervisningen fungerade bra.

Modersmålsundervisningen administreras också centralt i kommunen och fem av skolans elever får undervisning. Fem elever har svenska som andraspråk.

Skolan kan tillgodose funktionshindrade elevers behov, men för tillfället har man ingen sådan elev.

Åtgärdsprogram

I arbetslagskonferensen påtalas stödbehov och ett åtgärdsprogram upprättas tillsammans med föräldrar, undervisande lärare, klassföreståndare och i vissa fall specialläraren. De åtgärdsprogram som presenterades var mycket kortfattade och innehöll endast krav på eleverna och visade inte vilket stöd skolan skall ge. Elevernas behov av stöd förlades i huvudsak till A-tiden.

Arbetssätt

Vid undervisningsbesöken framgick att arbetssätten varierade mellan olika lärare. Det berodde inte enbart på ämnets karaktär, utan framför allt på läraren. Inspektörerna såg både undervisning där läroboken eller stenciler dominerade och även lektioner där eleverna arbetade i grupper och sökte fakta och diskuterade arbetsuppgifterna. Eleverna anpassade sig efter lärarens krav men ansåg att man inom grundkurserna hade små möjligheter att påverka undervisningen. Organisation med A-tid gör också att grundkursernas tid är beskuren och därför hålls ett högt tempo i dessa kurser. Inspektörerna bedömer att lärarna bör ompröva arbetssätten, för att ge eleverna likartade förutsättningar oberoende av lärare. I NO-ämnena och slöjd arbetar eleverna med problemlösning och undersökande arbetssätt.

Skolan anordnar ”annorlunda skoldagar” fem gånger per läsår. Man erbjuder eleverna ett stort utbud av aktiviteter som eleverna får välja mellan oberoende av årskurs. Aktiviteterna varierade mellan att smycka skolans lokaler till att fördjupa sig inom något ”forskningsområde”. För vissa aktiviteter t.ex. en skidresa

får eleverna betala en kostnad som överstiger den som i skollagen betecknas som obetydlig.

Utvecklingssamtal

I årskurs 6 har man tre utvecklingssamtal med klassföreståndarna och en öppet hus-kväll, då föräldrarna efter bokning kan få träffa undervisande lärare. I årskurserna 7, 8 och 9 har man två utvecklingssamtal och öppet hus under varje läsår. Både föräldrar och elever var nöjda med utvecklingssamtalen, och kontakten mellan föräldrar och lärare är enligt föräldrarnas utsagor bra.

Utvärdering av lärandet

Elevernas insatser under lektionerna, liksom skolans egna och nationella prov används för bedömning. Skolan har betygs- och bedömningskriterier för ämnen i årskurserna 6-9.

Det nätverk för ämnesutveckling finns inom kommunen där man diskuterar ämnesinnehåll och bedömningar fungerar enligt lärarna bra. Vid mötena diskuteras ämnesinnehåll, betygs-kriterier och metodiska frågor.

Eleverna upplever betygen som rättvisa. Betygsstatistik och resultat på nationella prov redovisas för hela kommunen så att skolorna kan jämföra elevernas resultat. Kommunen har även gjort en uppföljning av sin skolplan 2003 och där gjort en speciell studie av betygen i årskurs 8 och 9 vårterminen 2003, som visar att Skolhagenskolan har mycket goda resultat i de flesta ämnen.

Av skolans elever föreslår ca 30 procent själva PRAO-plats. För resterande 70 procent ordnas av studie- och yrkesvägledaren genom en PRAO-samordnare i kommunen. För årskurs 8 har man två veckors PRAO i maj månad och för årskurs 9 två veckor i oktober. Skolan har nära kontakter med idrottsföreningar i närområdet.

Sammanfattningsvis vill inspektörerna påpeka att undervisningen skall organiseras så att den garanterade undervisningstiden säkerställs. Dessutom bör möjligheterna till individanpassning inom den obligatoriska undervisningen förbättras. Uppföljningssystemet för särskilt stöd och åtgärdsprogrammen bör utvecklas. Inspektörerna bedömer att i man i den särskilda undervisningsgruppen gjorde ett föredömligt arbete med att stärka eleverna för att de skall kunna återgå till en vanlig klass.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

På Skolhagenskolan har rektor helhetsansvaret, han har till sin hjälp två personer för administrativa uppgifter och en ledningsgrupp med fyra lärare. Han är även rektor för en F-5-skola i närområdet, som i huvudsak administreras av en biträdande rektor. Rektor är välkänd av eleverna och förtrogen med verksamheten genom att han ofta vistas i skolans lokaler och även vikarierar för frånvarande lärare. Elever, föräldrar och lärare vänder sig direkt till rektor med sina synpunkter och klagomål och upplever att de respekteras. Rektors dörr står alltid öppen.

Arbetslagens ledare representerar i arbetsgruppen var sitt ämnesområde, d.v.s. naturorienterande ämnen och matematik, samhällsorienterande ämnen, språk samt praktiska och estetiska ämnen. Skolan har även en organisation för personalen med tolv olika utskott för skolövergripande frågor.

Inspektörerna bedömer att närvarokontrollen är god genom att undervisande lärare antecknar närvaro i elevernas dagböcker så att klasslärarna kan följa den.

Betygskataloger, statistik och elevvårdskonferensprotokoll förs och förvaras på betryggande sätt på expeditionen.

Skolan deltar i ett kvalitetssamarbete i Nordostkommunerna, som består i att ett observatörslag bestående av en skolledare och två lärare från en närliggande kommun under en vecka gör en kollegial observation av verksamheten. Observationerna redovisas i en rapport med förbättringsförslag. Skolan anger i sin kvalitetsredovisning redovisat att man arbetat med de föreslagna förbättringsområdena. Inspektörerna bedömer att kvalitetssamarbetet berikar skolans eget kvalitetsarbete genom man kan jämföra sig med andra skolor med liknande förutsättningar.

Sammanfattningsvis anser inspektörerna att styrning och ledning på Skolhagenskolan fungerar på ett tillfredsställande sätt i förhållande till skollagen och läroplanens ansvarskrav. Betygskataloger, statistik och elevvårdskonferensprotokoll förs och förvaras på ett rättssäkert sätt.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Skolan har en profil i form av de s.k. matematikklasser, som finns från årskurs 6 i varje årskurs. Enligt kvalitetsredovisningen är dessa klasser för elever, som är så intresserade av matematik att de är beredda att satsa en lektion extra i veckan av sin fritid och tiden för Elevens val.

I Skolhagenskolan erbjuds språkval i franska, spanska, tyska och svenska/engelska i alla årskurser och för den särskilda undervisningsgruppen.

Elevens val erbjuds i årskurserna 6 och 7 men inte i årskurserna 8 och 9. Där har Elevens val lagts in i "ansvarstiden" och skolan erbjuder inte eleverna ett fritt val. Elevens val syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen

Svenska som andraspråk och modersmålsundervisning administreras av kommunens enhet för elevstöd. Funktionshindrade elever saknas just nu på skolan. Förutsättningar att ta emot funktionshindrade elever finns på skolan.

Eleverna har traditionsenligt en obligatorisk lägerskola i årskurs 7. För denna måste de själva betala ca 300 kronor. Detta strider mot att utbildningen enligt skollagen skall vara avgiftsfri förutom obetydliga kostnader för eleverna.

Sammanfattningsvis skall eleverna som nu går i årskurserna 8 och 9 ha de i timplanen angivna timmarna för elevens val. Lägerskolverksamheten skall vara avgiftsfri för eleverna.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Skolhagenskolan finns 34 lärare, tre elevassistenter, en skolvärdinna, en vaktmästare, en skolsköterska med 75 procents tjänst och två kanslist. Lärarkollektivet består av ungefär lika många män som kvinnor. Elever och föräldrar är nöjda med lärarna. Skolan har mycket låg omsättning på lärare.

Kommunen har en kompetensutvecklingsplan. Skolan har medel för allmän kompetensutveckling samt medel för individuell kompetensutveckling. Skolans kompetensutveckling har inriktats mot "Elevernas delaktighet" och besök av lärarna i andra skolor.

Vid undervisningsbesök i en matematikklass uppmärksammade inspektörerna att läroböckerna som används i matematik är gamla, ca 12 år. En del av läromedlen i SO också är otidsenliga. Läromedlen i svenska är i nytugåvor och i gott skick. Täby kyrkbys mycket högklassiga bibliotek ligger i skolans lokaler och administreras av rektor. Datorutrustningen är i mycket gott skick. Skolmåltiderna är omtäckta av eleverna och matsalen är rymlig och trevlig.

Skollokaler är ändamålsenliga för undervisningen och endast en del av skolan är inte renoverad. Lokaler är anpassade för elever med fysiska funktionshinder. För gruppundervisning används sitthörnor i korridorerna och biblioteket. Arbetslagens arbetsrum är rymliga och utrustade med skrivbord och datorer.

Kommunens resursfördelning utgår från elevpeng, och Skolhagenskolan har hittills kunnat driva verksamheten inom den ekonomiska tilldelningen.

Sammanfattningsvis är skollokaler, ändamålsenliga och biblioteket och datorutrustningen av mycket god kvalitet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Skolhagenskolan övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolan bör revidera handlingsprogrammet mot kränkande behandling så att det omfattar alla former av kränkningar mot barn/elever samt situationer då vuxna kränker barn/elever och göra det känt för eleverna.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Uppföljningssystemet för särskilt stöd och åtgärdsprogrammen bör utvecklas.
- Möjligheterna till individanpassning inom obligatoriska undervisningen bör förbättras.

Tillgång till utbildning

- Skolan bör se över avgifter och kostnader för elevernas utbildning så att det överensstämmer med skollagens krav på en avgiftsfri utbildning.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolan tillämpar disciplinära åtgärder som saknar stöd i författningarna. (9 § 6 kap. grundskoleförordningen).

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Den garanterade undervisningstiden uppnås inte med nuvarande ansvars- tidsorganisation (1 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Tillgång till utbildning

- Elever som nu går i årskurserna 8 och 9 får inte de i timplanen angivna timmarna för elevens val. (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).

Datum
2005-09-02

Ort
Stockholm

Harry Arvidsson
Gudrun Rendling